

Číslo: 10802-45321/2022/Tit/371770106

NEOPODSTATNENOSŤ NÁMIETOK K SPRÁVE O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 80/2022/P

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Stále pracovisko Nitra, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIŽP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) vykonala mimoriadnu environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) podľa § 34 ods. 9 zákona o IPKZ. Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona o IPKZ.

A. Časová os:

Predchádzajúce kontrolované

obdobie:	26.6.2020 – 28.4.2021
Posledná kontrola:	26.4.2021 – 1.7.2021
Kontrolované obdobie:	29.4.2021 – 17. 10. 2022
Začatie kontroly:	17.10.2022
Prvé miestne zisťovanie:	17.10.2022
Vypracovanie správy:	5.12.2022
Vypr. neopodstatnenosti:	19.12.2022
Dor. neopodstatnenosti:	19.12.2022
Prerokovanie správy:	19.12.2022

B. Kontrolné zistenia

1. Podmienka II.A.6.:

Ak integrované povolenie neobsahuje konkrétne spôsoby a metódy zisťovania, podmienky a povinnosti, postupuje sa podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.

2. Podmienka II.A.16.:

Všetky stavebné objekty, technologické zariadenia a mechanizmy, ktoré sú v prevádzke používané musí prevádzkovateľ udržiavať v dobrom technickom stave, pravidelne vykonávať odborné prehliadky, skúšky a údržbu v súlade s podmienkami výrobcov zariadení, prevádzkovými predpismi a všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Zistený stav **Nedodržané**

Opis **Áno**

Z integrovaného povolenia ako aj pri miestnej obhliadke bolo zistené, že výustný objekt dažďovej kanalizácie patrí spoločnosti TEKRO Nitra s.r.o.

Vody z povrchového odtoku z areálu farmy sú zvedené povrchovými žľabmi a rigolmi do 4 zberných šácht. Povrchové rigoly sú situované v prevádzke zameranej na chov ošípaných okolo chovných hál a kontinuálne pokračujú cez Bioplynovú stanicu Veľký Ďur až po oplatenie prevádzky. Pevné a hrubé nečistoty sú zachytávané na hrabliciach v šachtách dažďovej kanalizácie. Zberné potrubie spája dve podzemné vetvy do jednej vetvy ukončenej výustným objektom dažďovej kanalizácie, následne zberný rigol odvádza dažďové vody do pravostranného prítoku Ďurského potoka v riečnom kilometri 2,482.

Vo väzbe na odvádzanie vôd z povrchového odtoku dažďovou kanalizáciou bolo zistené, že samotné teleso výustného objektu tvorí betónová rúra, ktorá bola zanesená do 2/3 splaveninami z dažďovej kanalizácie (foto č. 1 a 2). V čase miestnej obhliadky bol v umelom rigole za dažďovou výusťou mierny tok vody, pričom rigol bol cca 2 metre od výuste znečistený spláchnutými splaveninami dažďovej kanalizácie, ktoré zanechávali biely povlak (foto č. 3).

Posledná šachta pred výustným objektom v roli bola otvorená a čiastočne zavalená časťou betónového hrdlenia. Šachty aj rigoly v prevádzke boli suché okrem poslednej šachty pred výustným objektom, kde bol mierny tok vody, ktorá bola zakalená zo stopami po znečistení (foto č. 4).

Podnet bol doplnený p. Gáboríkom z VÚVH 4.11.2022 o fotodokumentáciu zo dňa 29. 06. 2022, ktorá jasne znázorňuje, že v poslednej šachte pred výustným objektom sa nachádza znečisťujúca látka, rovnako ako pri obhliadke dňa 17. 10. 2022 a umelý rigol za výusťou je značne znečistený.

Podľa údajov z monitoringu podzemných vôd v danej oblasti, ktorý vykonal VÚVH, došlo k zvýšeniu obsahu dusičnanov na jar 2022 o 1499 mg/l v porovnaní s jeseňou 2021, pričom aktuálna úroveň dusičnanov v danej oblasti je stále extrémne vysoká – 3874 mg NO₃/l vody.

V čase kontroly vykonanej VÚVH boli VÚVH odobraté aj vzorky pôdy na stanovenie obsahu anorganického dusíka, s nasledovnými výsledkami:

	N-NH ₄ [mg/kg]	N-NO ₃ [mg/kg]	Nan [mg/kg]	Cl ⁻ [mg/kg]
Pôda z odkaliska (pri vyústení dažďovej kanalizácie)	839	8,90	848	268
Pôda pod BPS 0-30 (Lok 5301/1)	1,70	73,2	74,9	4,64
Pôda pod BPS 30-70 (Lok 5301/1)	6,79	280	287	52,3

Práve vysoký obsah amónneho dusíka poukazuje na problematiku vypúšťania škodlivých látok, resp. ich vypustenia pred odberom pôdnej vzorky, keďže daná forma dusíka je v pôde relatívne rýchlo mineralizovaná na dusičnanový dusík.

Výskumný ústav vodného hospodárstva vo svojej správe: *Analýza vplyvov zvýšených koncentrácií dusičnanov na monitorovacím objekte SKV304509 Veľký Ďur účelovej monitorovacej siete VÚVH na sledovanie znečistenia v podzemných vodách* zo dňa 09. 04. 2021

uvádza, že koncentrácie dusičnanov a amónnych iónov začali stúpať od roku 2018, pričom v roku 2021 presiahli limitnú hodnotu v prípade dusičnanov takmer 100 x a v prípade amónnych iónov viac ako 100 krát, a v roku 2022 došlo znova k ich zvýšeniu. Monitorovací objekt patriaci VÚVH je lokalizovaný v nížině a tak pravdepodobne zachytáva znečistenie podzemných vôd zo všetkých okolitých pozemkov teda spoločnosť TEKRO Nitra s.r.o., Liaharenský podnik, a.s., PD Veľký Ďur. Monitorovací vrt je umiestnený cca 50 m od potoku, ktorý tečie smerom k obci.

Horninové prostredie v danej lokalite sa vyznačuje nízkou priepustnosťou, čo vzhľadom na rýchlosť prúdenia podzemných vôd neumožňuje nárazovú zmenu zloženia podzemných vôd, tak ako sa to udialo v tomto prípade. Ako najpravdepodobnejšia príčina kontaminácie je interakcia s vodami povrchového odtoku.

Prevádzkovateľ ďalej predložil správu „*Veľký Ďur - monitoring podzemných vôd na vrtoch MVD-1 a MVD-2 – TEKRO s.r.o. Nitra*“, ktorú preňho vypracoval zhotoviteľ GEO spol s.r.o. Nitra. Prílohu správy tvorí protokol o skúške č. 21/09394 zo dňa 26.5.2021. Účelom monitoringu bolo overenie vzoriek podzemnej vody z vrtov HVD-1 a HVD-2 (v povolení označených ako MVD-1 a MVD-2) v rozsahu ukazovateľov vybraných podľa smernice MŽP SR č. 1/2015-7 na vypracovanie analýz rizika znečisteného územia. Odbery vzoriek boli realizované dňa 11.5.2021. Odber vzoriek v tomto prípade vykonala spoločnosť GEO spol. s.r.o. a vzorky analyzovalo laboratórium EL spol. s.r.o. akreditované podľa osvedčenia č. S-025. V predmetnej správe sa uvádza, že limitné hodnoty podzemnej vody vo vrte HVD-1 boli prekročené v ukazovateli amónne ióny a vo vrte HVD-2 v ukazovateľoch amónne ióny a $CHSK_{Mn}$. V správe sa tiež uvádza, že vrt HVD-2 nie je v dobrom technickom stave a odporúča sa jeho opieskovanie a prečistenie, resp. náhrada za nový objekt. Prekročenie limitnej hodnoty amónnych iónov s kombináciou s vyšším obsahom organických látok môže byť signálom čerstvej fekálnej kontaminácie a môže svedčiť aj o nárazovom znečistení.

S najväčšou pravdepodobnosťou znečistenie popísané v správe z monitoringu VÚVH aj v správe „*Veľký Ďur - monitoring podzemných vôd na vrtoch MVD-1 a MVD-2 – TEKRO s.r.o. Nitra*“ vzniká na Bioplynovej stanici Veľký Ďur a rigolmi dažďovej kanalizácie sa dostáva až do dažďovej výusti.

Vzhľadom k tomu, že dažďová výusť patrí spoločnosti TEKRO Nitra, tá je zodpovedná za stav celej dažďovej kanalizácie aj za vody z povrchového odtoku, ktoré odchádzajú z oboch spoločností: **TEKRO Nitra, s.r.o.** – majiteľ farmy ošípaných a **Liaharenský podnik Nitra, a.s.** - ako majiteľa Bioplynovej stanice Veľký Ďur.

Nejedná sa o prvý podnet na znečistenú dažďovú kanalizáciu, ale o opakujúci sa jav, pričom znečistenie je zdokumentované aj analýzami vykonanými VÚVH.

Prevádzkovateľ porušil podmienky II.A.6. a II.A.16 tým, že neudržiaval dažďovú kanalizáciu v dobrom technickom stave, tým, že betónová výusť bola do 2/3 zanesená splaveninami a voda, ktorá vytekala z betónovej dažďovej výpuste bola znečistená, obsahovala biely povlak. Nešlo výlučne o vodu z povrchového odtoku.

Námietky prevádzkovateľa:

Mimoriadna kontrola bola na prevádzke vykonaná na základe podnetu Výskumného ústavu vodného hospodárstva (ďalej ako VÚVH), pričom VÚVH vykonal dňa 29.6.2022 vlastnú obhliadku výústného objektu, spolu s fotodokumentáciou ktorá je podľa kapitoly „Použité podklady“ predloženej Správy podkladom pre jej vypracovanie, nakoľko bola zo strany VÚVH poskytnutá pre účel kontroly dňa 4.11.2022. V uvedenej kapitole sa nespomína fotodokumentácia vyhotovená zo strany SIŽP pri miestnej obhliadke dňa 17.10.2022.

Z fotografií skutkového stavu, ktoré sú súčasťou Správy je zrejmé že k stavu, ktorý bol popísaný v Správe skutočne došlo, avšak nie je zrejmé kedy boli fotografie vyhotovené. Ako bolo uvedené vyššie, zoznam použitých podkladov uvádza že použitá bola fotodokumentácia z miestnej obhliadky ktorú vykonal VÚVH a teda predpokladáme, že predložené fotografie sú z dátumu 29.6.2022.

Na miestnej obhliadke dňa 17.10.2022 SIŽP za účasti zástupcov prevádzkovateľa dôkladne preskúmala aktuálny stav dažďovej kanalizácie, pričom na základe skutkového stavu vyhodnotila, že znečistenie ktoré vo svojich zisteniach uvádza VÚVH a ktoré je viditeľné aj na priložených fotografiách s vysokou pravdepodobnosťou nepochádza z kontrolovanej prevádzky, a v čase miestnej obhliadky nebolo pozorovateľné. Skutočnosť, že znečistenie pravdepodobne nepochádza z prevádzky je konštatovaná aj v Správe na str. 6, kde je uvedené že znečistenie s vysokou pravdepodobnosťou pochádza z bioplynovej stanice.

K vyššie uvedeným skutočnostiam by sme chceli dodať že prevádzkovateľ – spoločnosť TEKRO Nitra, s.r.o. už v súčasnosti podniká kroky na zamedzenie vzniku takéhoto stavu v budúcnosti a to vyčistením výústného objektu dažďovej kanalizácie a zabezpečením vykonania prevádzkových opatrení, tak aby bol vylúčený možný únik znečisťujúcich látok do kanalizácie a to z areálu prevádzky a aj z areálu bioplynovej stanice. Zároveň v súčasnosti prebieha aktualizácia Prevádzkového poriadku dažďovej kanalizácie kde bude dôkladne popísaný spôsob jej kontroly a údržby, tak aby boli jej prípadné poruchy čo najrýchlejšie zaznamenané a odstránené.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, predovšetkým s ohľadom na to, že prevádzka vysoko pravdepodobne nie je pôvodcom znečistenia, že prevádzkovateľ farmy ošípaných, ako aj prevádzkovateľ bioplynovej stanice prijal potrebné kroky aby k takémuto znečisteniu v budúcnosti nedochádzalo a vyčistil výústný objekt dažďovej kanalizácie Vás preto uvedené skutočnosti úctivo žiadame zohľadniť v následnom konaní o výške pokuty.

Zdôvodnenie neopodstatnenosti námietok:

Inšpekcia neakceptuje námietky prevádzkovateľa. Fotodokumentácia, ktorá je prílohou k Správe o mimoriadnej environmentálnej kontrole č. 80/2022/P je uvádzaná na strane č. 4, vznikla v deň miestnej obhliadky Inšpekciou t.j. 17. 10. 2022 a fotografie zo dňa 29. 06. 2022, ktoré zaslal VÚVH ako doplnenie podania podnetu, poskytujú len doplňujúce informácie o skutkovom stave.

Inšpekcia trvá na stanovisku, že dažďová výusť patrí spoločnosti TEKRO Nitra, tá je zodpovedná za stav celej dažďovej kanalizácie aj za vody z povrchového odtoku, ktoré odchádzajú z oboch spoločností: **TEKRO Nitra, s.r.o.** – majiteľ farmy ošípaných a **Liaharenský podnik Nitra, a.s.** - ako majiteľ a Bioplynovej stanice Veľky Ďur.

Nejedná sa o prvý podnet na znečistenú dažďovú kanalizáciu, ale o opakujúci sa jav, pričom znečistenie je zdokumentované aj analýzami vykonanými VÚVH.

C. Podpisy

Za SIŽP: Ing. Kristína Titková

.....

Za SIŽP: Ing. Ingrid Pojezdalová

.....